

Biblická čtení:

Jonáš 3, 10-4,11: I viděl Bůh, jak si počínají, že se odvracejí od své zlé cesty, a litoval, že jim chtěl učinit zlo, které ohlásil. – A neučinil tak. Jonáš se velice rozezličil a planul hněvem. Modlil se k Hospodinu a řekl: „Ach, Hospodine, což jsem to neříkal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem. Nyní, Hospodine, vezmi si prosím můj život. Lépe abych umřel, než abych žil.“ Hospodin se však otázal: „Je dobře, že tak planeš?“ Jonáš totiž vyšel z města, usadil se na východ od něho a udělal si tam přístřešek. Seděl v jeho stínu, aby viděl, co se bude ve městě dít. Hospodin Bůh nastrojil skočec, který vyrostl nad Jonášem, aby mu stínil hlavu a zbavil ho zloby. Jonáš měl ze skočce velikou radost. Příštího dne za svítání nastrojil však Bůh červa, který skočec nahlodal, takže uschl. Když pak vzešlo slunce, nastrojil Bůh žhavý východní vítr a slunce bodalo Jonáše do hlavy, až úplně zemdlel a přál si umřít. Řekl: „Lépe abych umřel, než abych žil.“ Bůh se však Jonáše otázal: „Je dobře, že pro ten skočec tak planeš?“ Odpověděl: „Je to dobře. Planu hněvem až k smrti.“ Hospodin řekl: „Tobě je líto skočce, s kterým jsi neměl žádnou práci, jemuž jsi nedal vzrůst; přes noc vyrostl, přes noc zašel. A mně by nemělo být líto Ninive, toho velikého města, v němž je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nedovedou rozeznat pravici od levice, a v němž je i tolik dobytka?“

List Filipským 1, 21-30: Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás. Proto pevně spoléhám, že zůstanu a budu se všemi vámi k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry, abyste se mohli mnou ještě více chlubit v Kristu Ježíši, když k vám opět přijdu. Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotveni v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium a v ničem se nestrachujete protivníků. Jim je to předzvěst zahynutí, vám však spasení, a to od Boha. Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět; vedete týž zápas, jaký jste u mne viděli a o jakém nyní slyšíte.

Matouš 20, 1-16: „Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když znovu vyšel o deváté hodině, viděl, jak jiní stojí nečinně na trhu, a řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici, a já vám dám, co bude spravedlivé.‘ Oni šli. Vyšel opět kolem poledne i kolem třetí hodiny odpoledne a učinil právě tak. Když vyšel kolem páté hodiny odpoledne, našel tam další, jak tam stojí, a řekl jim: ‚Co tu stojíte celý den nečinně?‘ Odpovědí mu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ On jim řekne: ‚Jděte i vy na mou vinici.‘ Když byl večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, a to od posledních k prvním!‘ Tak přišli ti, kteří pracovali od pěti odpoledne, a každý dostal denár. Když přišli ti první, měli za to, že dostanou víc; ale i oni dostali po denáru. Vzali ho a reptali proti hospodáři: ‚Tihle poslední dělali jedinou hodinu, a tys jim dal stejně jako nám, kteří jsme nesli tíhu dne a vedro!‘ On však odpověděl jednomu z nich: ‚Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Vezmi si, co ti patří, a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě; nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?‘ Tak budou poslední první a první poslední.“

Prožívat Boží království

V tom podivném podobenství je skrytý chyták. Pán Ježíš v něm mluví o situaci v království nebeském, ale my si hned příběh představujeme v našem reálném životě a čase. To by bylo v pořádku, kdybychom opravdu toužili po Božím království tady na zemi. Kde se naše představa nebeského království míjí s tou Boží realitou? Hospodářem je Bůh, ale my opakovaně zapomínáme, že neodměňuje podle našich měřítek, ale ze své svrchovanosti. Na rozdíl od nás je plný slitování, touží po tom, aby se všichni lidé dostali do Božího království. Odměňuje jinak, než 150 Kč/hod. a nám se jeho odměňování zdá mnohdy nespravedlivé, nerozumíme mu.

Boží vinice je v Bibli obrazem pro Boží lid (ve Starém zákoně Izrael, v Novém pak církev). Odměnou nejsou peníze, denár je tady hodnota, kdy se člověk ocitá v Božím království už tady na zemi. Začíná pracovat podle jiné pracovní doby (ne 8 hodin a dost), prostě vytváří prostor pro porozumění, pro trpělivost, pro odpuštění a tím se v něm také ocitá. Proto porozumění, trpělivost a odpuštění také zažívá. Nevylučuje žádné lidi z Božího milosrdenství, nechová se tedy jako Jonáš.

Jde o to přijmout a vytvářet (žít) hodnoty, které oheň nespálí, rez nezničí. Neustále zvažovat, zda to, co zastávám v životě, nejsou právě jen ty dočasné hodnoty, které nás tolik vábí. Kdo jsou v našem okolí ti různě dlouho pracující v Božím lidu? Namísto srovnávání se s druhými se radujeme, že lidi na Boží vinici pracují. Staňme se jimi my sami. Žijme těmi nezničitelnými hodnotami a překonávejme pocit nespravedlnosti, že se nám třeba nedostává těch nestálých hodnot tolik, jako jiným lidem. Podobenstvím Ježíš varuje své následovníky i dnes, aby nepodlehli představě, že tím, že jsou např. biskupové, faráři, členové rad starších, nebo jsou v církvi celý život, mají zajištěnu odměnu. Boží odměna je Boží milost, kterou si nemůžeme vyjednat, koupit, nebo si ji zkusit do bezpečí uložit.

Pán Bůh je venku na „tržišti“ světa a hledá lidi, které všichni ostatní ignorují. Zve je k sobě a překvapuje je samé i nás svojí štědrá milostí. Tak budou poslední první a první budou poslední. Ježíš zhlazuje a zneplatňuje hierarchii moci v církvi. Peníze a majetek mají sloužit a pomáhat. Pán Bůh také ruší záslužnictví. Co Pán Ježíš nepřijímá vůbec, je nečinnost. První církev potřebovala tohle podobenství slyšet a stejně tak i my v církvi dnes. Raduji se, že se v církvi nečinnost na mnoha místech proměňuje v činorodé aktivity, a ještě více se raduji z toho, když se mezi lidmi prosazuje vzájemná ohleduplnost, vůle pomáhat, laskavost, chuť se setkávat a mnohde i přátelství a láska.